

**TALABALAR JAMOASIDA SHAXSLARARO
MUNOSABATLARNI TAKOMILLASHTIRISHNING MUHIM AMALIY
JIHATLARI**

Shukurullayev Xamidulla Nurilla o'g'li

O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

mustaqil taqdiqotchisi

ANNOTASIYA: *Zamonaviy texnologiya asri davrida Samarali muloqot ko'nikmasi ta'lim uchun juda muhimdir. Talabalar jamoasini rivojlantirish orqali muloqotda, o'z fikrini bayon etishda tajribani oshirish va natijada ta'lim samaradorligini oshirish mumkin. Ta'lim muhitida talabalar jamoasida shaxslararo munosabatlar shakillanishining psixologik jihatlari ta'sir usullari va o'rganishga bag'ishlangan tadqiqotlarni ko'rib chiqilishi va ularni o'quv vazifasining tuzilishi shaxslararo muloqot ko'nikmalari munosabat nuqtai nazaridan qayta tahlil qilinadi. Keyinchalik ushbu tahlil aqlning chalg'ishi, munosabatlarda birma-bir harakat va tekshirishga oid nazariy qarashlar bilan uyg'unlashadi. Kelajakda talaba shaxsi yaxshi suhbatdosh va psixologik muloqot ko'nikmalarini egallagan shaxsga aylanishi uchun metodik mashg'ulotlar ham ahamiyatliligi yoritib o'tiladi.*

Kalit so'zlar: *Psixologik ta'sir, muloqot, passiv tinglash, ichki diqqat, gipoteza, talabalar jamoasi, talabaning fikirlash faoliyati, ledirlik, verbal va noverbal ta'sir, o'quv faoliyati, o'rganish obekti,*

Talabalar jamoasida shaxslararo munosabatlarni takomillashtirish nafaqat nazariy yondashuvlar orqali, balki aniq rejalashtirilgan, tizimli va bosqichma-bosqich amalga oshiriladigan amaliy faoliyatlar orqali ham ta'minlanadi. Bu borada, psixologik-pedagogik tadbirlarning uzviyligi, rivojlantiruvchi metodikalar, trening mashg'ulotlari va diagnostik tahlillarning uyg'un qo'llanilishi muhim o'rin tutadi. Shaxslararo munosabatlar har bir talabaning jamoadagi ijtimoiy pozitsiyasini, muloqotdagi madaniyatini, emotsional barqarorligini va ijtimoiy rollarga moslashuv

darajasini belgilovchi muhim mezonidir. Shu boisdan, ushbu jarayonni ijobiy yo'nalishda shakllantirish uchun amaliy vositalarni aniqlashtirish va ularni tizimli tatbiq etish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Amaliy jihatdan qaralganda, shaxslararo munosabatlarni takomillashtirishda psixologik trening mashg'ulotlari eng samarali yo'llardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, ijtimoiy-psixologik treninglar orqali talabalar bir-biri bilan ochiq va ishonchli muloqotga kirishish, o'zini ifoda etish, boshqalarning hissiyotlarini anglash, empatiya va hamkorlikni kuchaytirish ko'nikmalarini egallaydilar. Trening jarayonida beriladigan rolli o'yinlar, muammoli vaziyatli muloqotlar, mashqlar va refleksiv topshiriqlar orqali talabalar o'zlarining kommunikativ pozitsiyalarini baholaydilar va ijtimoiy xatti-harakatlarini ongli boshqarishga o'rganadilar. Bu esa o'z navbatida ijtimoiy mas'uliyat, madaniy muloqot va jamoadagi ijtimoiy uyg'unlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, shaxslararo munosabatlarni takomillashtirishning yana bir muhim amaliy yo'li — bu guruhda ijtimoiy faollikni tashkil etish, ya'ni talabalarni hamkorlikdagi loyihalar, ijtimoiy aksiyalar, jamoaviy tadbirlar, bahslar va muhokamalarga jalb etishdir. Ushbu faoliyatlar orqali talabalar bir-biri bilan bevosita muloqotda bo'lib, o'zaro tushunish, madaniy muomala va kelishuvchanlikka intilishda real tajriba orttiradilar. Bunday mashg'ulotlarda rahbarlik qilish, fikrini ochiq bildirish, o'zini muhokamalarda tutish, boshqalarni tinglash kabi ko'nikmalar shakllanib boradi. Bu esa nafaqat kommunikatsion malakalarni, balki ijtimoiy rollar bilan uyg'unlashishni, o'z-o'zini anglash va ijtimoiy jihatdan yetuk shaxs bo'lib shakllanishni rag'batlantiradi.

Jumaldan, talabalar jamoasida shaxslararo munosabatlarni takomillashtirishning amaliy jihatlari ko'p bosqichli, rejalashtirilgan va nazorat ostida olib boriladigan tizimli yondashuvni talab etadi. Bunda har bir faoliyat turi o'zining maqsadiga, formatiga va psixologik ta'sir doirasiga ko'ra sinchkovlik bilan tanlanishi lozim. Faqat ana shunday integratsiyalashgan va ilmiy asoslangan amaliy chora-tadbirlar orqali shaxslararo aloqalarda barqarorlik, do'stona muhit va psixologik farovonlikka erishish mumkin bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI.

1. Лебон Г. Психология народов и масс. – М.-СПб: Макет,1995.- С.58.
2. Лозанов Г. Суггестопедия – Десуггестиве Теасхинг Коммунисативе Метход он тхе Левел оф тхе Хидден Ресервес оф тхе Хуман Минд. — Виенна: Интернационал Центре фор Десуггестологй, 2005. — 140 п.
3. Лабунская, В.А. Психология затрудненного общения: Теория. Методы. Диагностика. Коррекция: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В.А. Лабунская, Ю.А. Менджерицкая, Е.Д. Бреус. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 288 с
4. Alfred Adshou What Life Should Mean to You Martino Fine Books, 2024, 310 p. ISBN: 978-1684229024
5. Allport Gordon W. Pattern and Growth in Personality Harcourt College Publishers, 1991, 308 p, ISBN: 978-0030108105
6. Albert Bandura Social Learning Theory Taylor & Francis, 2021, 261 p, ISBN: 978-104009271
7. Abraham Maslow Ascending Life: Practical Applications of Maslow's Hierarchy for Professional Fulfillment Independently Published, 2010, 250 p, ISBN: 978-0996453954
8. Carl G. Jung Two Essays on Analytical Psychology Martino Fine Books, 2001, 300 p, ISBN: 978-1684229000
Eric Berne Transactional Analysis in Psychotherapy Rare Treasure Editions, 2022, 296 p, ISBN: 978-1774646748.
9. Skinner F.B. Reflections on Behaviorism and Society (Extended Edition) Sloan Publishing, 2004, 250 p, ISBN: 978-0996453954
10. www.unimelb.edu.au,
11. <https://nus.edu.sg>,
12. <https://en.snu.ac.kr>,.
13. <https://www.sorbonne-universite.fr/en>.